

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2026. № 4.

ISSN 2307-2156

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2026.4.17>

УДК 351

I. В. Хребтії,

к. держ. упр., начальник управління Центру оцінювання кандидатів на зайняття посад державної служби, Вища школа публічного управління

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-6957-6704>

**ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ ПОВЕДІНКИ, ЯК СКЛАДОВА
ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД**

I. Khrebtii,

PhD in Public Administration, Head of the Center for Evaluation of Candidates for Public Service Positions, Higher School of Public Administration

**ETHICAL STANDARDS OF CONDUCT AS A COMPONENT OF PUBLIC
POLICY IN THE FIELD OF PUBLIC SERVICE PERSONNEL
MANAGEMENT: DOMESTIC AND INTERNATIONAL EXPERIENCE**

Служіння публічних службовців українському народові полягає у відданому та сумлінному виконанні своїх обов'язків, спрямованому на забезпечення добробуту та захист інтересів громадян України. Це включає в

себе дотримання законів, етичних норм, а також забезпечення ефективної роботи державних органів.

Публічне управління нерозривно пов'язано з етикою та моральним обличчям публічного службовця. Одним із найважливіших принципів публічної служби в Україні є доброчесність.

Відповідно до Закону України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року № 889-VIII поняття доброчесність визначається як спрямованість дій на захист публічних інтересів та відмова державного службовця від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих йому повноважень. Загальне розуміння «доброчесності» - це морально-етичні принципи діяльності і сприйняття ситуації кожною окремою особою.

Доброчесність означає здатність керуватися своїми переконаннями та протистояти хибним думкам інших людей, хоча б якими вони не були та скільки б їх не було. Іншими словами «доброчесність» – це чинити правильно навіть коли на тебе ніхто не дивиться. Це заклик показувати приклад громадськості та наступним поколінням як чинити добросовісно. В публічному управлінні - це особливо важливо. Будь-які вади, недоліки, помилки, проблеми у вирішенні справ, приниження гідності людини формують негативну репутацію, порушують довіру як до державного органу, так і до публічної служби взагалі.

Етика публічного службовця є важливою складовою професіоналізму та ключем до забезпечення довіри громадян до державної влади. Нормами етичної поведінки публічного службовця є:

- дотримання законодавства та службових обов'язків;*
- нерозголошення конфіденційної інформації;*
- уникнення конфлікту інтересів;*
- недопущення використання службового становища у власних інтересах;*
- повага до державних символів;*

- використання державної мови під час виконання службових обов'язків;
- недопущення дискримінації за будь-якими ознаками;
- вчасне та якісне надання послуг громадянам;
- підвищення професійного рівня.

Діяльність публічних службовців завжди знаходиться під пильною увагою суспільства, тому їх поведінка, ставлення до вирішення справи, до громадян, мова, відповідальність, патріотизм, манера поводження повинні бути бездоганними.

В статті проаналізовано вітчизняний та зарубіжний досвід впровадження етичних стандартів поведінки, як складової державної політики у сфері кадрового забезпечення публічної служби.

The service of public servants to the Ukrainian people consists of the dedicated and conscientious performance of their duties, aimed at ensuring the well-being and protecting the interests of Ukrainian citizens. This includes compliance with laws and ethical standards, as well as ensuring the effective functioning of government agencies.

Public administration is inextricably linked to the ethics and moral character of public servants. One of the most important principles of public service in Ukraine is integrity.

According to the Law of Ukraine “On Public Service” dated December 10, 2015, No. 889-VIII, the concept of integrity is defined as the orientation of actions toward the protection of public interests and a public servant’s refusal to prioritize private interests while exercising the powers granted to them. The general understanding of “integrity” refers to the moral and ethical principles guiding an individual’s actions and perception of a situation.

Integrity means the ability to be guided by one’s convictions and to resist the erroneous opinions of others, no matter what they may be or how many there may be. In other words, “integrity” means doing the right thing even when no one is watching. It is a call to set an example for the public and future generations on

how to act conscientiously. In public administration, this is particularly important. Any flaws, shortcomings, mistakes, problems in handling matters, or violations of human dignity create a negative reputation and undermine trust in both the government agency and the public service as a whole.

The ethics of public servants are an essential component of professionalism and key to ensuring public trust in government. The standards of ethical conduct for public servants include:

- compliance with the law and official duties;*
- non-disclosure of confidential information;*
- avoidance of conflicts of interest;*
- refraining from using one's official position for personal gain;*
- respect for state symbols;*
- use of the official language while performing official duties;*
- prevention of discrimination on any grounds;*
- timely and high-quality provision of services to citizens;*
- professional development.*

The activities of public servants are always under the close scrutiny of society; therefore, their behavior, attitude toward resolving issues and toward citizens, language, responsibility, patriotism, and demeanor must be impeccable.

This article analyzes domestic and international experience in implementing ethical standards of conduct as a component of state policy in the field of public service staffing.

Ключові слова: *публічне управління, публічна служба, доброчесність, етичні стандарти поведінки, етика публічних службовців.*

Keywords: *public administration, public service, integrity, ethical standards of conduct, ethics of public servants.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Діяльність публічних службовців завжди знаходиться під пильною увагою суспільства, тому їх поведінка, ставлення до вирішення справи, до громадян, мова, відповідальність, патріотизм, манера поведінки повинні бути бездоганними.

У процесі здійснення публічного управління публічні службовці зіштовхуються з необхідністю ухвалення рішень, що мають не лише фахову, а й морально-етичну складову. Подібні ситуації характеризуються наявністю ситуацій, які потребують усвідомлення особистих цінностей, а також врахування усталених норм суспільної моралі. Ефективне вирішення таких питань вимагає не тільки професійної компетентності, але й високого рівня етичної відповідальності.

Етичні стандарти поведінки публічного службовця є важливою складовою професіоналізму та ключем до забезпечення довіри громадян до державної влади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у формування базових положень та концепцій публічної служби, в тому числі етичних стандартів поведінки публічних службовців зроблено як вітчизняними, так і зарубіжними дослідниками. Слід зазначити, що питання етики публічних службовців досліджувалося Н.О. Алюшиною, В.Б. Авер'яновим, Ю.П. Битяком, Л.Р. Білою-Тіуновою, С.Е. Зелінським, Ю.В. Конотопцевою, В.Р. Кравцем, В.М. Мартиненком та ін. Безперечно, їхні наукові доробки мають важливе значення для публічної служби і є методологічним підґрунтям для подальших досліджень. Водночас, суттєві зміни в публічній службі зумовлюють необхідність подальших наукових досліджень зазначеної проблематики.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду впровадження етичних стандартів поведінки, як складової державної політики у сфері кадрового забезпечення публічної служби.

Виклад основного матеріалу дослідження.

До етичного інструментарію, за допомогою якого здійснюється реалізація цінностей, принципів і норм професійної етики публічного службовця належать: етичні кодекси, професійна соціалізація, координуючі органи, механізми звітності та нагляду, взаємодія і вплив громадянського суспільства та інше.

Етичні кодекси складають серцевину професійної етики та є визначальним елементом етичного інструментарію. Етичний кодекс – це сукупність етичних правил, вимог, норм, що приписуються до виконання.

Вони вважаються важливим засобом боротьби з корупцією та закритістю публічної служби. Ці кодекси орієнтовані на забезпечення поваги до інституцій публічної служби з боку широкого загалу, установавання продуктивної, здорової атмосфери у професійних колективах публічних службовців, обмеження свавілля у відносинах із громадянами та у внутрішньо професійних відносинах.

Метою етичних кодексів у публічній службі є:

- опис етичного клімату, який панує в публічній службі;
- фіксація стандартів етичної поведінки, які очікуються від публічних службовців;
- повідомлення суспільству, якою має бути поведінка публічних службовців в їх взаємодіях із громадянами.

Отже, в етичних кодексах публічних службовців обов'язково фіксуються цінності та принципи, норми й стандарти етики публічних службовців, а також, зазвичай, розглядають питання, які, за задумом розробників, будуть сприяти професіоналам гідно виконувати їхню професійну місію та допоможуть запобігати, навчати протистояти та примусять уберегтися від корупційних дій. Етичні кодекси задають орієнтири для самовдосконалення представників публічної служби і спроможні справляти значний виховний вплив.

Залежно від домінуючих засобів впливу кодекси етики мають різні назви. Це можуть бути етичні кодекси, кодекси поведінки, кодекси честі, стандарти чи правила етичної поведінки тощо. Саме тому на етапі розробки документа необхідно чітко визначити передбачуваний його формат - орієнтованість кодексу на морально саморегулювання чи адміністративну регуляцію, на функціонування у вигляді заяви про наміри чи як правового документа.

Існують галузеві кодекси чи стандарти етичної поведінки працівників. Так, крім офіційно затверджених етичних кодексів, окремі установи розробляють власні правила поведінки для співробітників. У таких кодексах, створених на основі загальних правил поведінки публічних службовців, особлива увага приділяється гострим етичним питанням та ризикам, з якими стикаються ці організації.

Кодекси потребують постійного оновлення, адже вимоги, що в них фіксуються, мають відображати актуальні етичні проблеми публічної служби. У цьому плані етичні кодекси асоціацій публічних службовців є більш гнучкою формою фіксації змін у власному професійному середовищі.

Публічне управління в Україні нерозривно пов'язано не лише з державотворенням, розвитком країни, демократією, але й етикою, моральним обличчям публічного службовця, поняттями честі, совісті, відповідальності, пріоритетності інтересів соціуму над приватними інтересами. Одним із найважливіших принципів публічної служби в Україні є доброчесність. Відповідно до Закону України «Про державну службу» № 889-VIII від 10.12.2015 року [1], поняття доброчесність визначається як спрямованість дій на захист публічних інтересів та відмова державного службовця від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих йому повноважень.

Загальне розуміння «доброчесності» - це морально-етичні принципи діяльності і сприйняття ситуації кожною окремою особою. Доброчесність означає здатність керуватися своїми переконаннями та протистояти хибним

думкам інших людей, хоча б якими вони не були та скільки б їх не було. Це заклик показувати приклад громадськості та наступним поколінням як чинити добросовісно. Будь-які вади, недоліки, помилки, проблеми у вирішенні справ, приниження гідності людини формують негативну репутацію, порушують довіру як до державного органу, так і до публічної служби загалом.

Діяльність публічних службовців завжди знаходиться під пильною увагою суспільства, тому їх поведінка, ставлення до вирішення справи, до громадян, мова, відповідальність, патріотизм, манера поводження в цілому, повинні бути бездоганні. У багатьох випадках від публічних службовців залежить прийняте рішення, яке має велике значення для повсякденного життя громадян.

До основних ознак доброчесності відповідно до Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування (далі за текстом - Правила), затверджених Національним агентством України з питань державної служби №158 від 05.08.2016 року (в редакції наказу Національного агентства України з питань державної служби №72-21 від 28.04.2021 року) відносяться:

1) спрямованість дій на захист публічних інтересів, забезпечення пріоритету загального блага громадян над особистими, приватними або корпоративними інтересами;

2) неприпустимість використання державного майна в особистих цілях;

3) недопущення наявності конфлікту між публічними й особистими інтересами;

4) нерозголошення та невикористання інформації, що стала відома у зв'язку з виконанням державним службовцем своїх обов'язків, у тому числі після припинення державної служби, крім випадків, установлених законом;

5) недопущення надання будь-яких переваг і виявлення прихильності до окремих фізичних та юридичних осіб, політичних партій, громадських і релігійних організацій [2].

В Правилах визначено, що етична поведінка публічних службовців ґрунтується на принципах державної служби, визначених Законом України «Про державну службу» № 889-VIII від 10.12.2015 року [1], а також загальних вимогах до поведінки цих осіб, визначених Законом України «Про запобігання корупції» №1700-VII від 14.10.2014 року [3].

Відповідно до Правил публічні службовці в Україні під час виконання своїх посадових обов'язків:

- зобов'язані неухильно дотримуватись загальновизнаних етичних норм поведінки, бути доброзичливими та ввічливими, дотримуватись високої культури спілкування, з повагою ставитись до прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина, об'єднань громадян, інших юридичних осіб;

- своєю поведінкою мають зміцнювати авторитет державної служби і служби в органах місцевого самоврядування, а також позитивну репутацію державних органів та органів місцевого самоврядування;

- проявляти стриманість у разі критики чи образ з боку громадян, зауважувати щодо неприйнятності такої поведінки і необхідності дотримання норм ввічливого спілкування;

- повинні утримуватися від поширення інформації, зокрема розміщення коментарів на вебсайтах і у соціальних мережах, що можуть завдати шкоди репутації державних органів та органів місцевого самоврядування, у тому числі в позаробочий час;

- запобігати виникненню конфліктів з громадянами, керівниками, колегами та підлеглими;

- повинні постійно підвищувати свій культурний рівень, рівень свого професійного розвитку, поліпшувати свої уміння, знання і навички відповідно до функцій та завдань за посадою, зокрема в частині цифрової грамотності, удосконалювати організацію службової діяльності;

- зобов'язані з повагою ставитися до державних символів України, використовувати державну мову під час виконання своїх посадових

обов'язків, постійно підвищувати свій рівень володіння державною мовою, не допускати дискримінації державної мови;

- повинні протидіяти мобінгу (цькуванню), вживати заходи, спрямовані на запобігання та припинення мобінгу (цькування), а також заходи щодо відновлення порушених внаслідок мобінгу (цькування) прав;

- керівники державних органів, органів місцевого самоврядування чи їх структурних підрозділів, мають сприяти створенню комфортної психологічної атмосфери в трудовому колективі та не допускати випадків мобінгу (цькування);

- одяг публічних службовців повинен бути офіційно-ділового стилю і відповідати загальноприйнятим вимогам пристойності;

- мають шанувати народні звичаї і національні традиції.

Окрім того, публічні службовці в Україні зобов'язані не допускати:

- використання нецензурної лексики, підвищеної інтонації;
- принизливих коментарів щодо зовнішнього вигляду, одягу, віку, статі, сімейного стану або віросповідання особи;

- поширення чуток, обговорення особистого або сімейного життя колег, членів їх сімей та інших близьких осіб;

- впливу приватних, сімейних, суспільних або інших стосунків чи інтересів на його (її) поведінку та прийняття рішень під час виконання своїх посадових обов'язків;

- прояву будь-якої з форм дискримінації за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, а також за мовними або іншими ознаками;

- дій сексуального характеру, виражених словесно (погрози, залякування, непристойні зауваження) або фізично (доторкання, поплескування), що принижують чи ображають осіб, які перебувають у відносинах трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування.

Якщо публічному службовцю в Україні стало відомо про загрозу чи факти порушення Правил [2], зокрема, прояву будь-якої форми дискримінації, насильства за ознакою статі, сексуального домагання, мобінгу (цькування), недоброчесності або неправомірного поширення інформації з обмеженим доступом іншим публічним службовцем, він (вона) повинен (повинна) негайно повідомити про це безпосереднього керівника, керівника вищого рівня (у разі необхідності).

Основними загальноприйнятими кодексами поведінки для представників публічної влади в Європі є: Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб (ООН, 1996), Європейський кодекс поведінки для місцевих і регіональних виборних представників (Рекомендації Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи, 1999), Модельний кодекс поведінки державних службовців (Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи, 2000) [4].

Головним документом, що регулює діяльність службовців Європейського парламенту є «Правила державних службовців та умови працевлаштування інших службовців Європейського економічного співтовариства та Європейського об'єднання з атомної енергії» від 18.12.1961 року [5]. Варто зазначити, що документ є універсальним і розповсюджується не лише на працівників Європарламенту. Документ одним із перших ввів категорії службовців та грейди, встановлюючи досить чіткі рекомендації щодо відповідності посад категоріям та грейда. У документі також визначено місію службовців.

Станом на сьогодні єдиним в Україні аналогічним документом є Закон України «Про державну службу».

Окрім узагальнених документів у ЄС існує специфічний документ, розрахований виключно на працівників Європарламенту «Інструкція до обов'язків державних службовців Європейського парламенту (2008)». Інша назва цього документу – Кодекс поведінки. Його обов'язковість до

виконання закріплена керівним органом парламенту. Кодекс містить правила, що покликані:

- забезпечити незалежність службовців від зовнішніх інтересів та політичного впливу;

- забезпечити їх лояльність парламенту та унеможливити завдання шкоди репутації парламенту (документ містить 30 сторінок, носить виключно формальний та технократичний характер, виглядає радше як одна з директив Європейської Комісії та складається з трьох розділів і додатків – зразків внутрішніх документів) [6].

Кодекс деталізує принципи незалежності, що закладені в Правилах державних службовців (1961), чіткі вимоги щодо поведінки – систему формальних погоджень та зобов'язань щодо оповіщення. У вступі до Кодексу зазначено, що Кодекс дає чіткі «спрямування до дій».

Аналогічним документом в Україні були «Правила етичної поведінки державних службовців», затверджені Постановою Кабінету Міністрів України № 65 від 11.02.2016 року, діяли менше року та втратили чинність згідно з Постановою Кабінету Міністрів України №163 від 22.03.2017 року. Чинними на сьогодні в Україні є Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, затверджені наказом Національного агентства України з питань державної служби № 158 від 05.08.2016 року (в редакції наказу Національного агентства України з питань державної служби №72-21 від 28.04.2021 року) [2].

У 1998 році Європейський Омбудсмен розпочав роботу над стандартами «належної адміністративної поведінки» в європейських інституціях. Результатом цієї роботи стало прийняття Європейським парламентом «Європейського кодексу належної адміністративної поведінки» у 2001 році.

Фокус Кодексу більше спрямовано на відносини між інституціями Європейського Союзу та громадянами. Цей Кодекс виглядає набагато лаконічнішим, оскільки розрахований скоріше на широку громадськість, ніж на внутрішніх користувачів. Він налічує менш як 30 сторінок, має

привабливий маркетинговий вигляд із належним форматкуванням та ілюстраціями [7].

Аналізуючи положення Європейського кодексу належної адміністративної поведінки слід зазначити, що даний документ містить виклад основних принципів та 27 статей. Статті становлять правила, які регламентують поведінку як європейських державних службовців, так й інших працівників (наприклад, тимчасових працівників, зовнішніх консультантів, помічників, відряджених національних експертів). Ними слід керуватися при будь-яких контактах із громадськістю. Слід зазначити, що на відміну від Інструкції (2008) даний Кодекс лишився необов'язковим до виконання та норми його мають рекомендаційний характер. Водночас він є досить вагомим та впливовим, перш за все тому, що має інституційну підтримку в особі Європейського Омбудсмена, якого признає парламент, та який уповноважений приймати та розглядати скарги від громадян і резидентів ЄС на адміністративні порушення в інституціях та установах об'єднання. Разом із пропозиціями щодо спрощення адміністративних процедур та покращення індивідуальної відповідальності, цей кодекс покликаний підвищити рівень довіри громадськості та громадян щодо Єврокомісії та Європарламенту у їхніх стосунках із ними. Саме завдяки зусиллям Європейського Омбудсмена було розроблено та прийнято у 2012 році «Принципи державної служби ЄС» [8]. Як і попередні документи, Принципи розраховані на широке коло державних службовців ЄС, а не лише працівників секретаріату парламенту.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Діяльність публічного службовця регламентуються такими нормами і стандартами:

- поведінки у взаємодії та спілкуванні з громадянами, представниками релігійних та громадських об'єднань, ЗМІ (служіння інтересам громадян, верховенство права, чесність, повага, доброзичливість, відкритість, прозорість, справедливість, толерантність, ввічливість, коректність тощо);

- ставлення до професійних обов'язків (професіоналізм, відповідальність, дисциплінованість, прозорість, результативність, ефективність, раціональне використання ресурсів держави чи територіальної громади, якнайкраще застосування здібностей, знань, підвищення власного професійного рівня, дії в громадських інтересах і відповідно до обставин справи тощо);

- внутрішньо службової поведінки – поведінки у відносинах з керівниками, колегами, підлеглими (повага, доброзичливість, ввічливість, стриманість, неупередженість, визнання помилок, бажання надати допомогу, визнання іншої позиції тощо);

- участь в об'єднаннях та політичної або іншої неупередженості;

- ділових відносинах представників різних гілок влади, взаємодій з іноземними делегаціями;

- антикорупційного поведіння (врегульовуються питання несумісних сторонніх інтересів, побічної діяльності, працевлаштування після закінчення служби, службових привілеїв, послуг і подарунків, реагування на неправомірні пропозиції, заборони зловживання посадовим становищем тощо);

- управління конфліктом інтересів;

- поведіння з конфіденційною, службовою інформацією (щодо оприлюднення інформації відповідно до встановлених правил, вимог; ужиття відповідних заходів щодо забезпечення захисту та збереження конфіденційності інформації; заборони на вимагання отримати доступ до інформації, якою посадовцю не слід володіти; заборони на наналежне використання інформації, що отримана в процесі виконання обов'язків або у зв'язку із ними);

- прав співробітників (щодо відповідного правового й матеріального середовища для ефективної діяльності, доступу до офіційної інформації, соціального захисту, відповідного статусу, кар'єрного просування за заслугами захисту приватного життя) [4].

Отже, принципи професійної етики задають загальний напрямок професійної діяльності та є складовою державної політики у сфері кадрового забезпечення публічної служби. Норми професійної етики вказують, які конкретно вчинки має здійснити публічний службовець, як він мусить поводитися у типових ситуаціях. Норми, стандарти поведінки публічних службовців – конкретні вказівки щодо того, як мають діяти представники публічної служби, щоб їхня поведінка відповідала їх суспільно-правовому статусу.

Література

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (дата звернення: 05.04.2026).
2. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 р. № 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text> (дата звернення: 06.04.2026).
3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. №1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/ed20141014> (дата звернення: 08.04.2026).
4. Прикладна етика. Професійна етика публічного службовця. Лекційний матеріал: мультимедійний навчальний посібник. Кафедра філософії права та юридичної логіки. Національна академія внутрішніх справ. 2026. URL: https://arm.navs.edu.ua/books/profesiina_etyka/info/lec_peps.html (дата звернення: 07.04.2026).
5. Laying down the Staff Regulations of Officials and the Conditions of Employment of Other Servants of the European Economic Community and the European Atomic Energy Community. REGULATION No 31 (EEC), 11 (EAEC).

1962. 1385 p. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/%20EN/TXT/?uri=CELEX%3A01962R0031-20140501> (дата звернення: 04.04.2026).

6. Parliamentary Ethics. A Question of Trust. European Parliament. OPPD. 2011. URL: <http://www.parlament.cat/document/intrade/59368> (дата звернення: 02.04.2026).

7. The European Code of Good Administrative Behaviour. 01 March 2002. URL: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/publication/en/3510> (дата звернення: 02.04.2026).

8. Public service principles for the EU civil service. 2012. URL: https://www.cedefop.europa.eu/files/Public_service_principles_EN.pdf (дата звернення: 02.04.2026).

References

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine “About civil service”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (Accessed 05 April 2026).

2. The National Agency of Ukraine for Civil Service (2016), Order “On the Approval of the General Rules of Ethical Conduct for Civil Servants and Local Government Officials”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text> (Accessed 06 April 2026).

3. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine “ On the Prevention of Corruption”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/ed20141014> (Accessed 08 April 2026).

4. National Academy of Internal Affairs (2026), “Applied Ethics. Professional Ethics for Public Servants”, Lecture Material: Multimedia Coursebook. Department of Philosophy of Law and Legal Logic, available at: https://arm.navs.edu.ua/books/profesiina_etyka/info/lec_peps.html (Accessed 07 April 2026).

5. EUR-Lex (1962), “Laying down the Staff Regulations of Officials and the Conditions of Employment of Other Servants of the European Economic

Community and the European Atomic Energy Community REGULATION No 31 (EEC), 11 (EAEC)”, available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/%20EN/TXT/?uri=CELEX%3A01962R0031-20140501> (Accessed 04 April 2026).

6. European Parliament (2011), “Parliamentary Ethics. A Question of Trust”, OPPD, available at: <http://www.parlament.cat/document/intrade/59368> (Accessed 02 April 2026).

7. European Ombudsman (2002), “The European Code of Good Administrative Behaviour”, available at: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/publication/en/3510> (Accessed 02 April 2026).

8. European Ombudsman (2012), “Public service principles for the EU civil service”, available at: https://www.cedefop.europa.eu/files/Public_service_principles_EN.pdf (Accessed 02 April 2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 08.04.26

Прорецензовано / Revised: 16.04.26

Схвалено до друку / Accepted: 23.04.26